

Wie gaat het va

Een baan in de agrarische sector: leuk en

We leven in een innovatieve wereld. Een groene wereld, waar een mentaliteit van 9 tot 5 niet aan de orde is, want werk en hobby lopen in elkaar over. We hebben passie. We hebben een visie op het ondernemerschap. We voeden miljoenen mensen met onze producten. We zijn sociaal. We zijn internationaal. En we zijn maar liefst goed voor 3% van de werkgelegenheid in Nederland.

Tekst: Ellen van den Manacker / Illustratie: Hank van Ruitenbeek

Maar niet lang meer. Door onder andere vergrijzing is er in 2025 een 'overall' tekort van een miljoen arbeidskrachten in Nederland. Hierdoor verkeert onze sector in competitie met andere sectoren om voldoende en goed geschoolde werknemers. Het is daarom belangrijk dat de agrarische sector aantrekkelijk blijft voor alle leeftijden en dat mogelijkheden voor groen onderwijs gestimuleerd worden.

Werkgelegenheid

Rond 1950 werkten meer dan een half miljoen mensen, destijds ongeveer 15% van de beroepsbevolking, in de Nederlandse land- en tuinbouw. Door automatisering, mechanisering en robotisering is de vraag naar arbeid gedaald, wat resulteerde in een meting van 200.000 werknemers

in 2006. Verwacht wordt dat deze daling tot 2020 doorzet met 20%. Een reden hiervoor is dat de sector onvoldoende rendement oplevert om te voldoen aan de beloningseisen, die zeker in een arbeidsmarkt met een tekort aan krachten, hoog zijn.

'Vroeg opstaan, zwaar werk en vieze handen'

Ook in de vraag naar agrarische opleidingen, vooral op het VMBO en MBO, is een dalende lijn te zien. Jongeren associëren werk in de land- en tuinbouw met vroeg opstaan, zwaar werk en vieze handen. Deze dalende lijn is voornamelijk een probleem voor de tuinbouw als grootste werkgever binnen de agrarische sector. Tegelijkertijd worden de eisen die aan personeel gesteld worden, door de opkomst van innovatieve ontwikkelingen als modernisering, schaalvergroting en multifunctionele landbouw, steeds hoger.

Oost-Europese kracht

Het tekort aan (vakbekwaam) personeel, en dan vooral flexibele krachten voor seizoenswerk, wordt tegenwoordig opgevuld met arbeidskrachten uit nieuwe lidstaten. In 2007 was de schatting dat meer dan 120.000 buitenlandse krachten werkzaam waren in de agrarische sector. Ook het aanbod van deze (tijdelijke) arbeidsmigranten wordt de komende jaren onzeker. Dit is afhankelijk van de ontwikkeling van de arbeidsmarkt in deze nieuwe lidstaten: als de arbeidsmarkt in eigen landen aantrekt, zullen migranten terugtrekken naar het land van herkomst.

Aantrekkelijk

Werken in de agrarische sector moet aantrekkelijker worden en jongeren moeten gemotiveerd worden om een agrarische opleiding te gaan

werken wassen?

innova tief of zwaar en vermoeiend?

Wist je dat...

- > er in de agrarische sector ruim 84.000 bedrijven actief zijn?
- > 46% van de agrarische bedrijven één of meer personeelsleden in dienst heeft?
- > er gemiddeld 112.000 banen in de landbouw zijn?
- > circa 3% van de Nederlanders werkzaam is in de agrarische sector?
- > ongeveer 2% van het bruto binnenlands product afkomstig is uit de agrarische sector?
- > de meeste agrarische banen te vinden zijn in de akker- en tuinbouw (ruim 60.000)?
- > er in de veesector 'maar' 12.000 banen zijn? In deze sector worden werkzaamheden vooral door zelfstandige boeren uitgevoerd.
- > er in de agrarische sector verhoudingsgewijs veel vacatures zijn waar geen ervaring wordt gevraagd?
- > het werk in de agrarische sector in de meeste gevallen op tijdelijke basis is?
- > er relatief vaker dienstverbanden voor meer dan 32 uur in de week worden verstrekt?
- > meer mannen dan vrouwen worden aangenomen in de agrarische sector?
- > de aangenomen kandidaten vaak jonger zijn dan 25 jaar? <

volgen. NAJK stimuleert dit door onder andere:

- > het project 'Baan Buiten Bedrijf', zie pagina 9;
- > gesprekken te voeren met MBO's en HBO's over de invulling van het groene onderwijs;
- > gesprekken te voeren met staatssecretaris Bleker over de aansluiting tussen onderwijs en praktijk;
- > in begeleidingscommissies van projecten deel te nemen om agrarisch onderwijs te versterken en beter aan te laten sluiten bij de praktijk;
- > de 'onderwijsbijlage' in elke BNDR die in december uitkomt;
- > vacatures te plaatsen op de website www.najk.nl;
- > uitnodigingen van o.a. open dagen van agrarisch onderwijs te plaatsen op website, nieuwsbrief en sociale media;
- > samen te werken met CAH Dronten op de agrarische beurzen. <

Vacatures

Uit onderzoek van UWV is af te leiden dat 5% van de vervulde vacatures in Nederland afkomstig is uit de agrarische sector, hierbij gaat het om 45.000 vacatures. Op dit moment staan er nog 1.700 agrarische vacatures open.

CAO

De agrarische sector heeft zijn eigen cao's (te vinden op www.caoweb.nl). Daarin staan afspraken over beloning, vakantiedagen en bijvoorbeeld scholing. De arbeidsvoorwaarden in de agrarische sector worden als 'goed' bestempeld en op verreweg de meeste agrarische bedrijven met werknemers is sprake van een professioneel personeelsbeleid. Boeren en tuinders die zich niet aan de regels houden, worden daarop aangesproken. Daarvoor bestaat een gedragscode met bijbehorende sancties.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim in de land- en tuinbouw behoort met 2,7% tot het laagste van Nederland. In andere sectoren is dat gemiddeld 4-6%. Voor een deel heeft dit percentage te maken met het feit dat op kleine bedrijven met veel zelfstandigen het ziekteverzuim gemiddeld lager is dan op grote bedrijven. Daarnaast speelt de relatief goede gezondheid van de agrarische bevolking een rol in het lage ziekteverzuimcijfer. <

Een baan zoeken

Voor banen in de agrarische sector zijn de meeste vacatures te vinden in regionale kranten en via uitzendbureaus. Op internet staat ook een groot aanbod van agrarische vacatures, maar vraag ook rond in jouw netwerk en omgeving naar beschikbare banen. Neem voor meer informatie over werken in de land- en tuinbouw een kijkje op de volgende websites:

- > **www.groenwerkt.nl**: informatie over werken in de tuinbouw.
- > **www.agriholland.nl**: een agrarische nieuwssite met online agrarische vacaturebank.
- > **www.ltozzp.nl**: wil jij zelfstandige zonder personeel (ZZP) worden in de agrarische sector? Raadpleeg dan deze site voor alle tips, tricks en informatie.
- > **www.agriwerker.nl**: website die agrarische werkgevers en werknemers met elkaar verbindt.

Werken in de agrarische sector

De beloning van arbeid door ondernemers komt tot uitdrukking in de winst, zij het dat die winst ook de beloning is voor het eigen vermogen. Arbeid is in de advisering van minder gewicht. Ondernemers hebben minder moeite met een uurtje meer werken. Ons standpunt is dat arbeid ondergewaardeerd wordt. Een paar voorbeelden: vleesvarkens kosten aan werk globaal een uur per gemiddeld aanwezig dier. Als de winst bij honderd procent vreemd vermogen € 20,- per dier is, is de beloning dus dat bedrag per uur. Voor dat geld kun je zelden vakbekwaam personeel aantrekken. Een marginale melkkoe gehouden op basis van leasemelk, levert hoegenaamd geen winst op, maar kost wel zo'n twintig uur arbeid. Met deze informatie kun je concluderen dat intensieve veehouderij een hogere beloning per uur oplevert dan grondgebonden dierhouderij en dat het bedrag per uur relatief laag is. Informatie om over na te denken en over door te praten met uw adviseur. <